Stanovisko k platnosti rezidentských parkovacích kariet v zóne regulovaného parkovanie Tehelné pole

V súvislosti so žiadosťou mestskej časti o zmenu rozhodnutia primátora č. 30/2021 zo dňa 01.10.2021, ktorým sa určujú podmienky pre vydávanie parkovacieho oprávnenia v zóne regulovaného parkovania Tehelné pole, sp. zn.: 38204/10273/2021/PR/VELR zo dňa 28.10.2021 a na základe úlohy určenej dňa 09.10.2021 v rámci pracovného stretnutia HMB so zástupcami mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, predkladáme nasledovnú právnu analýzu.

1. Analýza postupu vrátenia alikvótnych súm za parkovacie karty vydané mestskou časťou Bratislava – Nové Mesto a otázka ich platnosti v období od 01.10.2021 do 09.01.2022

   Použité právne predpisy:
   - Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava – Nové Mesto č. 9/2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava -Nové Mesto č. 4/2020 (ďalej len „VZN MČ BA NM“)

   - Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 8/2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel, ako vyplýva zo zmien vykonaných všeobecne záväzným nariadením hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 12/2020 a zo zmien a doplnení vykonaných všeobecne záväzným nariadením hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 9/2021 (ďalej len „VZN HMB“)

   - zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) znení

   - zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“)

   - zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“)

   - zákon č. 377/1990 Z. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislavy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HMB“)

   - zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“)

   - Štatút hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení neskorších jeho dodatkov (ďalej len „Štatút“)

Stanovisko:

Pri otázke nastolenej mestskou častou Bratislava – Nové Mesto vo veci vrátenia alikvótnych súm za parkovacie karty vydané mestskou časťou Bratislava – Nové Mesto a otázke platnosti parkovacích kariet vydaných mestskou časťou Bratislava -Nové Mesto v období od 01.10.2021 do 09.01.2022 je potrebné zodpovedať otázku existencie/neexistencie platného právneho predpisu, ktorým dochádza k regulácií parkovania.

Práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy vo veciach pozemných komunikácií upravuje cestný zákon.

Podľa ustanovenia § 6a cestného zákona, *na účely organizovania dopravy na území obce môže obec ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel (ďalej len „parkovacie miesta“) a na stanovištia vozidiel taxislužby, ak sa tým neohrozí bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky alebo iný verejný záujem. Parkovacie miesta a stanovištia vozidiel taxislužby musia byť označené zvislými a vodorovnými dopravnými značkami. Vo všeobecne záväznom nariadení obec ustanoví spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest, výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel podľa osobitného predpisu, spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplatenia.*

Pri uplatňovaní právomoci poľa § 6a cestného zákona je obec limitovaná dvoma faktormi:

a) bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky
b) iný verejný záujem.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 cestného zákona, miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych cestách a na účelových cestách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych ciest a účelových ciest.

Na základe citovaného ustanovenia je HMB oprávnené na miestnych komunikáciách určovať použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľovať vyhradené parkoviská (v Štatúte Čl. 73).

Ustanovenie § 3 ods. 2 cestného zákona uvedené obmedzenia neobsahuje a podmienky postupu pri uplatňovaní právomoci obce podľa § 3 ods. 2 cestného zákona upravuje § 3 ods. 7 cestného zákona.

Pojem verejný záujem je tzv. neurčitým pojmom, ktorý v právnej norme nemá definovaný explicitný obsah; vyjadruje okamžitosť stavu záujmu a ich vzájomnú hierarchiu, je časovo a miestne premenný, a preto sa musí posudzovať len v konkrétnej situácií, v konkrétnom mieste a v konkrétnom čase (Merešová. S.: Verejný záujem -členské štáty Európskej únie 2007.2008).

V súlade s § 6a cestného zákona HMB prijalo VZN HMB, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 01.08.2019 okrem § 1 až 20 a príloh VZN HMB, ktoré nadobudli účinnosť dňom 01.10.2021.

Podľa ustanovenia Čl. 58c ods. 2 Štatútu, *v období od 1. augusta 2019 do nadobudnutia účinnosti § 1 až 20 a prílohy všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 8/2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel (ďalej len „prechodné obdobie“) môže na účely organizovania dopravy na území mestskej časti vydať nariadenie o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na miestnych komunikáciách I. až IV. triedy podľa osobitného predpisu príslušná mestská časť.*

Na základe citovaného ustanovenia Čl. 58c ods. 2 štatútu HMB dočasne prenieslo svoju kompetenciu obce podľa § 6a cestného zákona na mestské časti. Mestská časť Bratislava – Nové Mesto (ďalej ako „MČ BA NM“) prijala VZN MČ BA NM, ktorým určila úseky miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území MČ BA NM a tiež určila spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest, výšku úhrady za dočasné parkovanie, spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplatenia.

Nakoľko VZN HMB v častiach §§ 1 až 20 a príloh nadobudlo účinnosť dňom 01.10.2021, prechodné obdobie podľa Čl. 58c ods. 2 Štatútu počas, ktorého boli kompetencie vo vzťahu k § 6a cestného zákona prenesené na mestské časti, uplynulo, zároveň uplynula aj platnosť VZN MČ BA NM.

V záujme zabezpečenia regulácie statickej dopravy na všetkých parkovacích miestach, ktoré boli súčasťou miestnych ciest v lokalite Tehelné pole, HMB pristúpilo k regulovaniu statickej dopravy podľa § 3 cestného zákona, t. j. v tomto prípade sa nejedná o spoplatnené úseky miestnych ciest v zmysle § 6a cestného zákona, ale o reguláciu statickej dopravy dopravným značením. V súlade s Čl. 74 písm. a) Štatútu sú kompetencie podľa § 3 ods. 2 cestného zákona (*miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych cestách a na účelových cestách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská.* Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych ciest a účelových ciest.) prenesené na mestské časti. Z uvedeného dôvodu je navrhované, aby MČ BA NM postupovala vydaním rozhodnutia starostu MČ BA NM (vzor rozhodnutia bol MČ BANM už v minulosti poskytnutý), ktorým by sa rozšíril rozsah regulovania parkovania v mestskej časti o miestne komunikácie III. a IV. triedy (zatiaľ je parkovanie na miestnych komunikáciách regulované len rozhodnutím primátora č. 30/2021 zo dňa 01.10.2021 vo vzťahu k miestnym komunikáciám I. a II. triedy).

Vo vzťahu k parkovacím oprávneniam uvádzame, že tieto preukazujú splnenie podmienok v zmysle rozhodnutia č. 30/2021 zo dňa 01.10.2021. Čo v praxi znamená, že pokiaľ obyvateľ spĺňal podmienky VZN MČ BA NM do 30.09.2021 a požiadal o vydanie parkovacieho oprávnenia v regulovanej zóne (MČ BA NM, lokalita Tehelné pole), má aj naďalej možnosť bezplatného parkovania v regulovanej zóne, a to do 09.01.2021. Vzhľadom ku skutočnosti, že VZN MČ BA NM stratilo platnosť dňom 30.09.2021, v súčasnej dobe neexistuje právny dôvod k prijatiu plnej sumy za ročné parkovacie karty, čo zakladá na strane MČ BA NM bezdôvodné obohatenie podľa § 451 a nasl. OZ.

Navrhovaný postup zo strany HMB je zvolený s cieľom zabezpečiť plynulosť v pokračovaní parkovacej politiky v období od 01.10.2021 do 09.01.2022 v zmysle VZN HMB.